

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

[Απόφαση 428 (V) της Γενικής Συνέλευσης της 14.12.1950]

Η Γενική Συνέλευση,

Λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση 319 A (IV) της 3ης Δεκεμβρίου 1949

Υιοθετεί το συνημμένο στην παρούσα απόφαση παράρτημα που αποτελεί το Καταστατικό του Υπατού Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες,

Καλεί τις Κυβερνήσεις να συνεργαστούν με τον Υπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες κατά την άσκηση του έργου του που αφορά στους Πρόσφυγες οι οποίοι υπάγονται στην αρμοδιότητά του, και ειδικότερα :

α) να προσχωρήσουν στις διεθνείς συμβάσεις που αφορούν στην προστασία των Προσφύγων υιοθετώντας τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή τους,

β) συνάπτοντας ειδικές συμφωνίες με τον Υπατο Αρμοστή με σκοπό να εφαρμοσθούν μέτρα που έχουν σκοπό την βελτίωση της θέσης των Προσφύγων και την μείωση του αριθμού όσων έχουν ανάγκη της προστασίας του,

γ) δεχόμενες στην επικράτειά τους Πρόσφυγες, χωρίς να αποκλείουν αυτούς που ανήκουν στις πλέον δυστυχημένες ομάδες,

δ) υποστηρίζοντας τις προσπάθειες του Υπατού Αρμοστή όσον αφορά τον εθελοντικό επαναπατρισμό των Προσφύγων,

ε) ευνοώντας την ένταξη των Προσφύγων στις κοινωνίες τους και ειδικότερα διευκολύνοντας την πολιτογράφησή τους,

στ) χορηγώντας στους Πρόσφυγες ταξιδιωτικά έγγραφα και άλλα έγγραφα, που εκδίδονται υπό κανονικές συνθήκες στους αλλοδαπούς από τις αρχές της χώρας καταγωγής τους, και ιδιαίτερα έγγραφα που διευκολύνουν την μετεγκατάσταση των Προσφύγων,

ζ) επιτρέποντας στους Πρόσφυγες να μεταφέρουν τα υπάρχοντά τους, και ειδικότερα αυτά που έχουν ανάγκη για την μετεγκατάστασή τους,

η) παρέχοντας στον Υπατο Αρμοστή πληροφορίες που αφορούν στον αριθμό και στην κατάσταση των Προσφύγων καθώς και στους νόμους και κανονισμούς που τους αφορούν.

3. Καλεί τον Γενικό Γραμματέα να κοινοποιήσει την παρούσα απόφαση καθώς και το συνημμένο παράρτημα και στα Κράτη μη μέλη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ζητώντας την συνεισφορά τους για την εφαρμογή αυτής της απόφασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές Διατάξεις

1. Ο Ύπατος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ενεργώντας κατ' εξουσιοδότηση της Γενικής Συνέλευσης εκπληρώνει το έργο της διεθνούς προστασίας των Προσφύγων υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών όσον αφορά τους Πρόσφυγες που πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο παρόν καταστατικό και της αναζήτησης μόνιμων λύσεων στο πρόβλημα των Προσφύγων, συνδράμοντας τις Κυβερνήσεις και, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τις ενδιαφερόμενες Κυβερνήσεις, τις ιδιωτικές οργανώσεις, για την διευκόλυνση του εθελοντικού επαναπατρισμού αυτών των Προσφύγων ή της ενσωμάτωσής τους στις εθνικές κοινωνίες.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του, και ιδιαίτερα σε περίπτωση δυσκολιών, όταν ιδιαίτερα αμφισβητείται το διεθνές Καθεστώς αυτών των προσώπων, ο Ύπατος Αρμοστής συμβουλευεται την Συμβουλευτική των Προσφύγων Επιτροπή, που δημιουργείται από αυτόν.

2. Η δραστηριότητα του Ύπατου Αρμοστή δεν έχει χαρακτήρα πολιτικό : είναι ανθρωπιστική και κοινωνική και αφορά κατ' αρχήν ομάδες και κατηγορίες Προσφύγων.

3. Ο Ύπατος Αρμοστής συμμορφώνεται με τις γενικής φύσης οδηγίες που λαμβάνει από τη Γενική Συνέλευση ή από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο.

4. Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει για την δημιουργία Συμβουλευτικής Επιτροπής για τα Θέματα Προσφύγων, που θα αποτελείται από αντιπροσώπους των Κρατών μελών και μη μελών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, που έχουν επιλεγεί από το Συμβούλιο λόγω του ενδιαφέροντος και της αφοσίωσής τους στο προσφυγικό πρόβλημα.

Η Γενική Συνέλευση θα εξετάσει, το αργότερο στην όγδοη τακτή σύνοδό της, τις διατάξεις που αφορούν την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες προκειμένου να αποφασίσει αν η λειτουργία της παραταθεί πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1953.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Καθήκοντα του Ύπατου Αρμοστή

6. Η εντολή του Ύπατου Αρμοστή εκτείνεται :

A. i) Σε κάθε πρόσωπο που έχει θεωρηθεί Πρόσφυγας κατ' εφαρμογή των Συμφωνιών της 12ης Μαΐου 1926 και της 30ης Ιουνίου 1928 ή κατ' εφαρμογή των Συμβάσεων της 28ης Οκτωβρίου 1933 και της 10ης Φεβρουαρίου 1938 και του Πρωτοκόλλου της 14ης Σεπτεμβρίου 1939, ή επίσης κατ' εφαρμογή του Καταστατικού του Διεθνούς Οργανισμού Προσφύγων.

ii) Σε κάθε πρόσωπο που, εξαιτίας γεγονότων που συνέβησαν πριν την 1η Ιανουαρίου 1951 και δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας ή πολιτικών απόψεων, ευρίσκεται εκτός της χώρας ιθαγενείας του, και δεν μπορεί, ή εξαιτίας αυτού του φόβου ή για άλλους λόγους εκτός από λόγους προσωπικής διευκόλυνσης δεν θέλει να τεθεί υπό την προστασία της χώρας αυτής ή που όντας ανιθαγενές και ευρισκόμενο εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του, δεν μπορεί ή, λόγω αυτού του φόβου ή για λόγους άλλους εκτός από την προσωπική του διευκόλυνση, δεν θέλει να επιστρέψει σε αυτήν.

Οι αποφάσεις αναγνώρισης, οι οποίες ελήφθησαν από τον Διεθνή Οργανισμό Προσφύγων κατά τη διάρκεια της εντολής του, δεν εμποδίζουν την αναγνώριση του

καθεστώς του πρόσφυγα σε πρόσωπα που πληρούν τους όρους της παρούσας παραγράφου.

Η αρμοδιότητα του Ύπατου Αρμοστή παύει να ασκείται σε κάθε πρόσωπο του οποίου το καθεστώς υπάγεται στην εφαρμογή της παραγράφου Α στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) εάν εκούσια έκαμε εκ νέου χρήση της προστασίας της χώρας της οποίας έχει την ιθαγένεια, ή

β) εάν έχοντας χάσει αυτή την ιθαγένεια, εκούσια την επανέκτησε, ή

γ) εάν απέκτησε νέα ιθαγένεια και χαίρει της προστασίας της χώρας, της οποίας απέκτησε την ιθαγένεια, ή

δ) εάν επέστρεψε εκούσια να εγκατασταθεί στη χώρα που είχε εγκαταλείψει και εκτός της οποίας παρέμενε λόγω φόβου διώξεως, ή

ε) εάν, αφού οι συνθήκες βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε ως Πρόσφυγας έχουν παύσει να υφίστανται, δεν μπορεί πλέον να επικαλείται άλλους λόγους παρεκτός προσωπικής του διευκόλυνσης για να συνεχίζει να αρνείται να τεθεί υπό την προστασία της χώρας της ιθαγενείας του - δεν επιτρέπεται να γίνει δεκτή επίκληση λόγων καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, ή

στ) προκειμένου περί ανιθαγενούς, εάν, αφού οι συνθήκες βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε ως Πρόσφυγας έχουν παύσει να υφίστανται, μπορεί να επιστρέψει στη χώρα συνήθους διαμονής του και άρα δεν μπορεί πλέον να επικαλείται άλλους λόγους παρεκτός προσωπικής του διευκόλυνσης επιμένοντας στην άρνησή του να επιστρέψει εκεί.

Β. Σε κάθε άλλο πρόσωπο, που ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγενείας του, ή εάν είναι ανιθαγενής, εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του, επειδή έχει ή είχε δικαιολογημένο φόβο δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας ή πολιτικών απόψεων, και δεν μπορεί ή εξαιτίας αυτού του φόβου δεν θέλει να τεθεί υπό την προστασία της Κυβέρνησης της χώρας ιθαγενείας του, ή, εάν είναι ανιθαγενής, δεν θέλει να επιστρέψει στη χώρα της συνήθους διαμονής του.

7. Συμφωνείται ότι η εντολή του Ύπατου Αρμοστή, όπως καθορίστηκε στην παραπάνω παράγραφο 6, δεν εκτείνεται :

α) στους έχοντες την ιθαγένεια περισσότερων της μίας χώρας, εκτός εάν καλύπτουν ως προς κάθε χώρα της οποίας έχουν την ιθαγένεια τους όρους της προηγούμενης παραγράφου 6,

β) στα πρόσωπα, στα οποία οι αρμόδιες αρχές της χώρας, όπου έχουν εγκατασταθεί, αναγνωρίζουν τα δικαιώματα και επιβάλλουν τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την ιδιότητα της πολίτη αυτής της χώρας,

γ) στα πρόσωπα που εξακολουθούν να χαίρουν της προστασίας ή αρωγής άλλων οργανισμών ή οργανώσεων των Ηνωμένων Εθνών,

δ) στα πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι έχουν διαπράξει έγκλημα προβλεπόμενο από τις διατάξεις των συνθηκών έκδοσης ή έγκλημα αναφερόμενο στο άρθρο VI του Καταστατικού του Διεθνούς Στρατιωτικού Δικαστηρίου, που εγκρίθηκε στο Λονδίνο, ή στις διατάξεις του εδαφίου 2 του άρθρου 14 της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

8. Ο Ύπατος Αρμοστής θα εξασφαλίζει την προστασία των προσφύγων που υπάγονται στην εντολή του:

α) προάγοντας την σύναψη και την επικύρωση διεθνών συμβάσεων για την προστασία των προσφύγων, επιβλέποντας την εφαρμογή τους και προτείνοντας τροποποιήσεις,

β) παρακολουθώντας, με άμεσες ειδικές συμφωνίες με τις Κυβερνήσεις, την εφαρμογή όλων των μέτρων που αποσκοπούν στην βελτίωση της τύχης των προσφύγων και στην μείωση του αριθμού όσων έχουν ανάγκη προστασίας,

γ) συνδράμοντας τις πρωτοβουλίες των Κρατών καθώς και των ιδιωτικών φορέων όσον αφορά τον εθελοντικό επαναπατρισμό των προσφύγων ή την ένταξή τους στις νέες εθνικές κοινωνίες,

δ) ενθαρρύνοντας τα Κράτη να δέχονται πρόσφυγες επί των εδαφών τους, χωρίς να αποκλείουν τους πρόσφυγες που υπάγονται σε απόκληρες ομάδες,

ε) καταβάλλοντας προσπάθειες, ώστε να επιτρέπεται στους πρόσφυγες να μεταφέρουν τα υπάρχοντά τους, ειδικά ό,τι έχουν ανάγκη για την μετεγκατάστασή τους,

στ) λαμβάνοντας από τις Κυβερνήσεις πληροφορίες για τον αριθμό και την κατάσταση των προσφύγων που βρίσκονται στην επικράτειά τους καθώς και για τους νόμους και τους κανονισμούς που τους αφορούν,

ζ) διατηρώντας συνεχή επαφή με τις Κυβερνήσεις και με τις ενδιαφερόμενες μη κυβερνητικές οργανώσεις.

η) έχοντας επαφές, με τον τρόπο που κρίνει ως τον πλέον πρόσφορο, με τις ιδιωτικές οργανώσεις που ασχολούνται με θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες,

θ) διευκολύνοντας τον συντονισμό των προσπαθειών των ιδιωτικών οργανώσεων που ασχολούνται με την αρωγή των προσφύγων.

9. Ο Ύπατος Αρμοστής εκπληρώνει, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, κάθε συμπληρωματικό έργο που καθορίζει η Γενική Συνέλευση ειδικά σε θέματα επαναπατρισμού και μετεγκατάστασης.

10. Ο Ύπατος Αρμοστής διαχειρίζεται τα χρήματα που λαμβάνει από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για την παροχή βοήθειας στους Πρόσφυγες και τα κατανέμει στις ιδιωτικές οργανώσεις και εφόσον χρειάζεται σε δημόσιους οργανισμούς που κρίνει ως κατάλληλους για να εξασφαλίσουν αυτήν την βοήθεια.

Ο Ύπατος Αρμοστής μπορεί να αρνηθεί κάθε προσφορά που κρίνει ως ακατάλληλη ή την οποία δεν μπορεί να ικανοποιήσει.

Ο Ύπατος Αρμοστής δεν μπορεί να απευθύνει έκκληση στις Κυβερνήσεις για να ζητήσει χρηματοδότηση, ούτε γενική έκκληση, χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Γενικής Συνέλευσης.

Στην ετήσια έκθεση πεπραγμένων, ο Ύπατος Αρμοστής αναφέρει τις δραστηριότητές του σε αυτόν τον τομέα.

11. Ο Ύπατος Αρμοστής μπορεί να εκθέσει τις απόψεις του στην Γενική Συνέλευση, στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο και στα επικουρικά όργανά τους.

Ο Ύπατος Αρμοστής υποβάλλει ετησίως, μέσω του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου, έκθεση στην Γενική Συνέλευση. Η έκθεσή του συζητείται ξεχωριστά κατά την ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης.

12. Ο Ύπατος Αρμοστής μπορεί να ζητήσει την συνδρομή διαφόρων εξειδικευμένων οργανώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Οργάνωση και χρηματοδότηση

13. Ο Ύπατος Αρμοστής εκλέγεται από την Γενική Συνέλευση με πρόταση του Γενικού Γραμματέα. Συνάπτει σύμβαση με το Γενικό Γραμματέα η οποία εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση. Ο Ύπατος Αρμοστής εκλέγεται για μια περίοδο τριών ετών από της 1ης Ιανουαρίου 1951.

14. Ο Ύπατος Αρμοστής ορίζει, για την ίδια περίοδο τον αναπληρωτή του, ο οποίος έχει υπηκοότητα διαφορετική από την δική του.

15. α) Στα πλαίσια των ορίων του προϋπολογισμού του, ο Ύπατος Αρμοστής διορίζει τους αξιωματούχους της Ύπατης Αρμοστείας, που λογοδοτούν σε αυτόν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

β) Αυτοί οι αξιωματούχοι επιλέγονται μεταξύ προσώπων που είναι αφοσιωμένα στο πρόβλημα των Προσφύγων.

γ) Οι συνθήκες απασχόλησής τους καθορίζονται από τον Κανονισμό του Προσωπικού που υιοθετείται από την Γενική Συνέλευση και από τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα, που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή αυτού του Κανονισμού.

δ) Δυνατόν επίσης να ρυθμισθεί, με ειδικές αποφάσεις, η απασχόληση εθελοντικού προσωπικού.

16. Ο Ύπατος Αρμοστής συμβουλεύεται τις Κυβερνήσεις των χωρών, όπου βρίσκονται Πρόσφυγες για την ανάγκη διορισμού αντιπροσώπου του. Σε κάθε χώρα που αναγνωρίζει αυτήν την αναγκαιότητα μπορεί να διορισθεί ένας αντιπρόσωπος τον οποίο αποδέχεται η Κυβέρνηση της χώρας. Με την επιφύλαξη των προηγούμενων άρθρων, το αυτό πρόσωπο δυνατόν να αντιπροσωπεύει τον Ύπατο Αρμοστή σε περισσότερες από μία χώρες.

17. Ο Ύπατος Αρμοστής και ο Γενικός Γραμματέας θα λάβουν τις απαραίτητες αποφάσεις προκειμένου να συντονίσουν τις δραστηριότητές τους και να παρέχουν αμοιβαίες συμβουλές σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

18. Ο Γενικός Γραμματέας παρέχει στον Ύπατο Αρμοστή όλες τις αναγκαίες διευκολύνσεις στα προβλεπόμενα από τον προϋπολογισμό όρια.

19. Έδρα του Ύπατου Αρμοστή ορίζεται η Γενεύη (Ελβετία).

20. Τα έξοδα της Ύπατης Αρμοστείας βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ηνωμένων Εθνών. Ελλείψει αντίθετης απόφασης της Γενικής Συνέλευσης στο μέλλον, κανένα έξοδο, πλην των αναγκαιών για την κάλυψη των διοικητικών αναγκών της Ύπατης Αρμοστείας, δεν θα βαρύνει τον προϋπολογισμό των Ηνωμένων Εθνών: όλα τα συμπληρωματικά σχετικά του έργου του Ύπατου Αρμοστή έξοδα θα καλύπτονται με εθελοντικές εισφορές.

21. Η διαχείριση της Ύπατης Αρμοστείας διέπεται από τις διατάξεις του Δημοσιονομικού Κανονισμού του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών και από τις σχετικές αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του Κανονισμού.

22. Οι λογαριασμοί που αφορούν τα χρηματικά ποσά που διατίθενται στον Ύπατο Αρμοστή βεβαιώνονται από τους Ελεγκτές των λογαριασμών των Ηνωμένων Εθνών, εφ' όσον μπορούν να δεχθούν τους βεβαιωμένους λογαριασμούς που παρουσιάζονται από τους οργανισμούς που επωφελούνται της χρηματοδότησης. Ο Ύπατος Αρμοστής και ο Γενικός Γραμματέας θα υιοθετήσουν διοικητικές διατάξεις σχετικά με την φύλαξη και την κατανομή των πόρων αυτών, σύμφωνα με το Δημοσιονομικό Κανονισμό του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και σύμφωνα με τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή αυτού του Κανονισμού.